

एकैकः कौतेयः प्रलोभनीयः तत्र तेषु ततः प्रलोभमानात् ॥ १६ ॥ सन्नीय ऐक्यं नीत्वा ॥ १७ ॥ १८ ॥ शक्याः घातयितुमिति शेषः ॥ १९ ॥ २० ॥ इति आदिपर्वणि नैलकंठीये भारतभाष्ये एकाधिक

अथवा दर्शनीयाभिः प्रमदाभिर्विलोभ्यतां ॥ एकैकस्तत्र कौतेयस्ततः कृष्णाविरज्यतां ॥ १६ ॥ प्रेष्यतां चैवराधेयं स्तेषामागमनाय वै ॥ तैस्तैः प्रकारैः सन्नीय
पात्यंतामाप्तकारिभिः ॥ १७ ॥ एतेषामप्युपायानां यस्ते निर्दोषवान्मतः ॥ तस्य प्रयोगमातिष्ठपुराकालोऽतिवर्त्तते ॥ १८ ॥ यावद्भक्तविश्वासाद्गुपदे पार्थिव
र्षभे ॥ तावदेव हितेशक्या न शक्यास्तु ततः परं ॥ १९ ॥ एषामममतिस्तातनिग्रहाय प्रवर्त्तते ॥ साध्वीवाय दिवाऽसाध्वीकिंवाराधेयमन्यसे ॥ २० ॥ इति श्री
महाभारते आदिपर्वणि विदुरागमनराज्यलंभपर्वणि दुर्योधनवाक्ये एकाधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २०१ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ कर्ण उवाच दुर्यो
धनतव प्रज्ञानसम्यगिति मे मतिः ॥ न ह्युपायेन ते शक्याः पाण्डवाः कुरुवर्धन ॥ १ ॥ पूर्वमेव हिते सूक्ष्मैरुपायैर्यतितास्त्वया ॥ निग्रहीतुं तदावीरनचैव शकिता
स्त्वया ॥ २ ॥ इहैव वर्त्तमानास्ते समीपे तव पार्थिव ॥ अजातपक्षाः शिशवः शकिता नैव बाधितुं ॥ ३ ॥ जातपक्षा विदेशस्था विवृद्धाः सर्वशोऽद्य ते ॥ नोपाय
साध्याः कौतेयाममेषामतिरच्युत ॥ ४ ॥ न च ते व्यसनैर्योक्तुं शक्यादिष्टकृतेन च ॥ शकिताश्चेप्सवश्चैव पितृपैतामहं पदं ॥ ५ ॥ परस्परेण भेदश्चनाधातुं तेषु शक्यते ॥
एकस्यां ये रताः पत्यां न भिद्यंते परस्परं ॥ ६ ॥ न चापि कृष्णा शक्ये ततेभ्यो भेदयितुं परैः ॥ परिद्यूनान्वृत्तवती किमुताद्यमृजावतः ॥ ७ ॥ ईप्सितश्च गुणः स्त्रीणामे
कस्यावद्गुह्यतया ॥ तंच प्राप्तवती कृष्णा न सा भेदयितुं क्षमा ॥ ८ ॥ आर्यव्रतश्च पांचाल्यो न सराजाधनप्रियः ॥ न संत्यक्ष्यति कौतेयान् राजदानैरपि ध्रुवं ॥
॥ ९ ॥ तथाऽस्य पुत्रो गुणवाननुरक्तश्च पाण्डवान् ॥ तस्मान्नोपायसाध्यांस्तानहं मन्ये कथंचन ॥ १० ॥ इदं त्वद्यक्षमं कर्तुमस्माकं पुरुषर्षभ ॥ यावन्नरुतमू
लास्ते पाण्डवेयाविशंपते ॥ ११ ॥ तावत्प्रहरणीयास्ते तत्तुभ्यंतातरोचतां ॥ अस्मत्पक्षो महान्यावद्यावत्पांचालकोलघुः ॥ तावत्प्रहरणं तेषां क्रियतां माविचा
रय ॥ १२ ॥ वाहनानि प्रभूतानि मित्राणि च कुलानि च ॥ यावन्न तेषां गांधारेतावद्विक्रमपार्थिव ॥ १३ ॥ यावच्च राजा पांचाल्यो नोद्यमे कुरुते मनः ॥ सहपु
त्रैर्महावीर्यैस्तावद्विक्रमपार्थिव ॥ १४ ॥

द्विशततमोऽध्यायः ॥ २०१ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ दुर्योधनेति ॥ १ ॥ २ ॥ जातपक्षाः सहायवंतस्तदन्ये अजातपक्षाः ॥ ३ ॥ ४ ॥ दिष्टकृतेन दैवनिर्माणेन शकिताः शक्तिमंतः जतुगृहादिभ्य
आत्मानं मोचयितुं शक्ता अभूवन्नित्यर्थः ॥ ५ ॥ ६ ॥ परिद्यूनां शोच्यान् भिक्षाभोजित्वादिना मृजावतः सुवेषान् ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ लघुः अल्पकः ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥